

**WARUNKI OGÓLNE STOSOWANE WOBEC UMÓW DOTACJI WSPÓLNOT
EUROPEJSKICH ZAWARTYCH W RAMACH ZDECENTRALIZOWANYCH
PROGRAMÓW POMOCY ZEWNETRZNEJ**

SPIS TRESCI

POSTANOWIENIA OGÓLNE I ADMINISTRACYJNE

Artykul 1 - Postanowienia ogólne

Artykul 2 - Zobowiazania w zakresie informacji oraz raportów finansowych i technicznych

Artykul 3 - Odpowiedzialnosc

Artykul 4 - Konflikt interesów

Artykul 5 - Poufnosc

Artykul 6 - Promocja

Artykul 7 - Wlasnosc / wykorzystanie rezultatów i wyposazenia

Artykul 8 - Ocena przedsiwzięcia

Artykul 9 - Zmiana umowy

Artykul 10 - Cedowanie

Artykul 11 - Rozwiazanie umowy

Artykul 12 – Okres realizacji przedsiwzięcia, jego wydłużenie i zawieszenie oraz data zakończenia

Artykul 13 – Prawo właściwe i właściwość sądów

USTALENIA FINANSOWE

Artykul 14 – Koszty podlegające finansowaniu

Artykul 15 – Płatność i odsetki za nieterminową płatność

Artykul 16 - Rachunki oraz kontrola techniczna i finansowa

Artykul 17 - Ostateczna suma finansowania Wspólnotowego

Artykul 18 - Zwrot dotacji

POSTANOWIENIA OGÓLNE I ADMINISTRACYJNE

Artykuł 1 - Postanowienia ogólne

- 1(1) Beneficjent zagwarantuje, że przedsięwzięcie jest prowadzone zgodnie z opisem przedsięwzięcia zawartym w Załączniku I, samodzielnie bądź z jedną (lub więcej) instytucjami pozarządowymi lub innymi instytucjami.

Beneficjent może podzlecить określoną część przedsięwzięcia (prac budowlanych i usług), przyznając preferencje firmom lokalnym. Jednak większa część przedsięwzięcia musi być wykonywana przez Beneficjenta i jego partnerów.

Jeśli wdrażanie przedsięwzięcia obejmuje podpisanie umów przez Beneficjenta, powinny być zastosowane procedury zawarte w Załączniku IV. Partnerzy, podwykonawcy i dostawcy muszą pochodzić z krajów Wspólnot Europejskich lub z kraju uprawnionego do uzyskania dotacji, w ramach programu, w którym przedsięwzięcie jest wdrażane.

Jednostka Kontraktująca nie uznaje żadnych związków umownych z partnerami Beneficjenta, ani z podwykonawcami. Beneficjent jest samodzielnie odpowiedzialny przed Jednostką Kontraktującą za wdrażanie przedsięwzięcia oraz zobowiązuje się i gwarantuje, że warunki umowy obowiązują zarówno jego, jak i wszystkich partnerów i zaangażowanych podwykonawców.

- 1(2) Beneficjent musi zagwarantować wdrażanie przedsięwzięcia z najwyższym stopniem staranności, wydajnie i z dbałością wymagana przez najlepszą praktykę na danym polu oraz zgodnie z niniejszą umową.

W tym celu Beneficjent musi zmobilizować wszystkie finansowe, ludzkie i materialne zasoby wymagane w celu pełnego wdrożenia przedsięwzięcia, zgodnie z opisem przedsięwzięcia starając się zaangażować lokalne zasoby ludzkie i materialne.

- 1(3) Jeśli Beneficjent lub którykolwiek jego partner, podwykonawca lub agent poddają się praktykom korupcyjnym w połączeniu z tym bądź innym przedsięwzięciem finansowanym przez Jednostkę Kontraktującą, Jednostka Kontraktująca może wstrzymać realizację przedsięwzięcia lub rozwiązać umowę zgodnie z art. 11(3).

Artykuł 2 - Zobowiązania w zakresie informacji oraz raportów finansowych i technicznych

- 2(1) Beneficjent musi dostarczyć Jednostce Kontraktującej pełną informację o wdrażaniu przedsięwzięcia. W tym celu Beneficjent musi sporządzać raporty okresowe i raport końcowy. Raporty muszą się składać z części technicznej i finansowej. Jednostka Kontraktująca w dowolnym terminie może żądać dodatkowych informacji, które Beneficjent zobowiązany jest dostarczyć w ciągu 30 dni od daty żądania.

- 2(2) Beneficjent musi wysyłać Jednostce Kontraktującej okresowe raporty zgodnie z poniższymi zapisami. Każdy raport musi obejmować pełne rozliczenie wszystkich kwestii związanych z wdrożeniem przedsięwzięcia w okresie objętym raportem.

Raport powinien być sporządzony w sposób umożliwiający porównywanie celów, planowanych lub zaangażowanych środków, rezultatów oczekiwanych i uzyskanych oraz zawierać szczegóły dotyczące budżetu przedsięwzięcia. Do raportu musi zostać dołączony plan następnej fazy wdrażania przedsięwzięcia.

- 2(3) Raport końcowy musi zawierać szczegółowe informacje o warunkach, w których przedsięwzięcie było wprowadzane, informacje o podjętych działaniach identyfikują-

cych Wspólnotę jako źródło finansowania i okoliczności, które mogą być wykorzystane przy ocenie wpływu na przedsięwzięcie; oświadczenie o kosztach przedsięwzięcia podlegających finansowaniu oraz pełne podsumowanie wpływów i wydatków oraz otrzymanych płatności.

2(4) Raporty muszą być przedstawione w trzech egzemplarzach oraz w tym samym języku co zawarta umowa. Raporty powinny być przedstawione w następujących okresach:

A Jeśli płatności są zgodne z opcją 1 bądź opcją 3 określoną w art. 15(1), raport końcowy musi być dostarczony do Jednostki Kontraktującej w okresie trzech miesięcy od daty zakończenia okresu realizacji określonego w art. 2 Warunków Szczególnych;

B Jeśli płatności są zgodne z opcją 2 określoną w art. 15(1):

- raport okresowy musi towarzyszyć każdemu wnioskowi o płatność;
- raport końcowy musi być dostarczony w okresie trzech miesięcy od daty zakończenia okresu realizacji określonego w art. 2 Warunków Szczególnych.

2(5) Warunki Szczególne mogą określać, że Beneficjent musi dostarczyć dodatkową kopię raportu Przedstawicielstwu Komisji Europejskiej odpowiedzialnemu za monitoring przedsięwzięcia.

2(6) Jeśli w terminie określonym w art. 2(4) Beneficjent nie przedstawi Jednostce Kontraktującej raportu końcowego oraz nie przedstawi dostatecznego pisemnego wyjaśnienia o przyczynach nie wypełnienia tego zobowiązania, Jednostka Kontraktująca może rozwiązać umowę zgodnie z pierwszym akapitem art. 11(3) i odebrać należną sumę.

Dodatkowo, gdy zasady dokonywania płatności są zgodne z opcją 2, określoną w art. 15(1) i Beneficjent nie przedstawi raportu okresowego oraz prośby o płatność przed zakończeniem okresu 12-miesięcznego określonego w art. 2(1) Warunków Szczególnych, Beneficjent musi poinformować Jednostkę Kontraktującą o powodach nie wypełnienia się z tego zobowiązania oraz przedstawić podsumowanie postępów realizacji przedsięwzięcia. Jeśli Beneficjent nie wypełni tego obowiązku, Jednostka Kontraktująca może rozwiązać umowę zgodnie z pierwszym akapitem art. 11(3) i odebrać należną sumę.

Artykuł 3 - Odpowiedzialność

3(1) Jednostka Kontraktująca nie będzie w żadnym przypadku odpowiedzialna za zniszczenia i szkody spowodowane podczas wykonywania przedsięwzięcia przez personel lub własność Beneficjenta. Jednostka Kontraktująca nie zaakceptuje żadnych zadań rekompensowania bądź zadań dotyczących zwiększenia płatności w związku z takimi zniszczeniami bądź szkodami.

3(2) Beneficjent będzie ponosił wyłączną odpowiedzialność wobec osób trzecich, w tym także za zniszczenia i szkody ponoszone przez nich w czasie wykonywania przedsięwzięcia. Beneficjent zwolni Jednostkę Kontraktującą z każdej skargi lub pozwu wniesionego w wyniku naruszenia zasad bądź regulacji przez Beneficjenta bądź jego współpracowników i osoby za które są odpowiedzialni współpracownicy Beneficjenta, lub jako efekt pogwałcenia praw osób trzecich.

Artykuł 4 - Konflikt interesów

Beneficjent podejmuje się podjęcia wszelkich kroków zaradczych w celu uniknięcia konfliktu interesów oraz natychmiastowego informowania Jednostki Kontraktującej w przypadku pojawienia się konfliktu interesów lub sytuacji mogącej prowadzić do pojawienia się takiego konfliktu.

Artykuł 5 - Poufność

Jednostka Kontraktująca oraz Beneficjent podejmuje się zachowania poufności raportów, o których mowa w art. 2 oraz innych dokumentów, informacji oraz innych materiałów przekazanych im w poufności.

Artykuł 6 - Promocja

6(1) Wszelkie zawiadomienia i publikacje Beneficjenta na temat realizowanego przedsięwzięcia, w tym w czasie konferencji i seminariów, muszą zawierać informacje o finansowaniu przedsięwzięcia ze środków Wspólnot Europejskich, chyba, że Jednostka Kontraktująca postanowi inaczej.

Beneficjent musi podjąć wszystkie niezbędne kroki w celu upublicznienia faktu sfinansowania lub współfinansowania przedsięwzięcia ze środków Wspólnoty. W tym celu Beneficjent powinien informować o przedsięwzięciu oraz wsparciu finansowym Wspólnot Europejskiej w informacjach przekazywanych ostatecznym beneficjentom przedsięwzięcia, w wewnętrznych i rocznych raportach oraz we wszystkich kontaktach z mediami.

6(2) Wszelkie publikacje beneficjenta, w każdej formie i przekazywane w każdym medium, w tym poprzez Internet, muszą zawierać następujące ostrzeżenie: „Niniejszy dokument powstał przy wsparciu finansowym Wspólnot Europejskich. Poglądy w nim wyrażone są poglądami <nazwa Beneficjenta> i dlatego też w żadnym wypadku nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowisko Wspólnot Europejskich”.

Artykuł 7 - Własność / wykorzystanie rezultatów i wyposażenia

7(1) Własność, tytuł oraz własności intelektualne i przemysłowe uzyskane w wyniku przedsięwzięcia oraz raportów i innych dokumentów z niego wynikających będą należały do Beneficjenta.

7(2) Przy zachowaniu zapisów punktu pierwszego, Beneficjent udzieli Jednostce Kontraktującej prawa do swobodnego wykorzystania dokumentów, które wynikają z realizacji przedsięwzięcia w każdej ich formie.

7(3) Przed zakończeniem realizacji przedsięwzięcia wyposażenie, pojazdy oraz materiały zakupione ze środków dotacji przekazanej przez Jednostkę Kontraktującą muszą być przekazane ostatecznym beneficjentom przedsięwzięcia. Kopie umów przekazania muszą być dołączone do raportu końcowego.

Artykuł 8 - Ocena przedsięwzięcia

- 8(1) W przypadku, gdy Jednostka Kontraktująca lub Komisja Europejska podejma ocene przedsięwzięcia w jego trakcie lub *ex post*, beneficjent musi udostępnić Jednostce Kontraktującej, Komisji i/lub upoważnionym przez te instytucje osobom wszelkie dokumenty i informacje, które mogą okazać się przydatne w prawidłowym zakończeniu oceny oraz udostępnić im prawa określone w art. 16(2).
- 8(2) W przypadku prowadzenia oceny przedsięwzięcia przez jedną ze stron (lub Komisję Europejską) lub powierzenia tej oceny innym osobom, strona ta musi dostarczyć drugiej stronie i Komisji Europejskiej kopie raportu z tej oceny.

Artykuł 9 - Zmiana umowy

- 9(1) Wszelkie zmiany umowy, w tym jej aneksów, wymagają aneksu zawieranego w formie pisemnej, w taki sam sposób, jak pierwotna umowa.

Jezeli wniosek o zmianę umowy pochodzi od Beneficjenta, musi on przedstawić ten wniosek Jednostce Kontraktującej 30 dni przed dniem, w którym zmiana ta ma wejść w życie. Zasada ta nie dotyczy przypadków w pełni niezależnych od Beneficjenta i zaakceptowanych przez Jednostkę Kontraktującą.

- 9(2) Jednakże, jeżeli zmiana nie ma wpływu na podstawowy cel przedsięwzięcia oraz jej wpływ na stronę finansową przedsięwzięcia ogranicza się do przesunięcia w ramach jednego tytułu lub przesunięcia pomiędzy tytułami angażującymi mniej niż 10% kwot oryginalnie podlegającego finansowaniu w tym tytule, Beneficjent może wnioskować o wprowadzenie takiej zmiany i niezwłocznie poinformować o tym Jednostkę Kontraktującą. Metoda ta nie może być wykorzystywana do zmiany tytułów dotyczących kosztów administracyjnych lub rezerwy.

Zmiany adresu, rachunku bankowego lub audytora mogą podlegać notyfikacji, jednakże nie będzie to miało wpływu na prawo Jednostki Kontraktującej do oprotestowania dokonanego przez Beneficjenta wyboru rachunku bankowego lub audytora.

Jednostka Kontraktująca zastrzega sobie prawo do wymagania, aby audytor, o którym mowa w art. 7(1) Warunków Szczególnych, był zastąpiony jeżeli okoliczności, które nie były znane w momencie podpisywania umowy, powodują wątpliwości co do jego niezależności lub standardów zawodowych.

Artykuł 10 - Cedowanie

Umowa i związane z nią płatności nie mogą być w żadnym wypadku przenoszone lub cedowane na rzecz trzeciej strony bez wcześniejszej pisemnej zgody Jednostki Kontraktującej.

Artykuł 11 - Rozwiązanie umowy

- 11(1) Beneficjent może rozwiązać umowę w każdym momencie za dwumiesięcznym wypowiedzeniem. W takim przypadku Beneficjent będzie uprawniony do otrzymania jedynie części dotacji odpowiadającej zrealizowanej części przedsięwzięcia, nie będzie to jednak miało wpływu na prawo Jednostki Kontraktującej do zadania, w przypadku bezprawnego rozwiązania umowy, pełnego lub częściowego zwrotu wypłaconych kwot.

- 11(2) W wyjątkowych i w pełni nieprzewidzianych przypadkach Jednostka Kontraktująca może zdecydować o rozwiązaniu umowy z dwumiesięcznym wypowiedzeniem, bez obowiązku wypłaty odszkodowania. W takim przypadku Beneficjent będzie uprawniony jedynie do otrzymania kwoty dotacji odpowiadającej zrealizowanej części przedsięwzięcia.
- 11(3) Jednostka Kontraktująca może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i bez wypłaty jakichkolwiek odszkodowań, gdy Beneficjent:
- nie wypełni, bez usprawiedliwienia, jednego ze swych zobowiązań i, po otrzymaniu pisemnego upomnienia nadal ich nie wypełnienia lub nie przedstawi w terminie 30 dni od daty wysłania pisemnego upomnienia satysfakcjonującego wyjaśnienia;
 - ogłosi upadłość, zawiesi działalność lub poddany zostanie podobnym procedurom;
 - zmieni swoją formę prawną, chyba że wcześniej zostanie podpisany aneks dopuszczający taką zmianę;
 - nie zastosuje się do art. 4 lub 10 lub znajdzie się w sytuacji opisanej w art. 1(3) lub 16(6)
 - przedstawi fałszywe lub niepełne oświadczenia w celu uzyskania dotacji na realizację przedsięwzięcia lub przedstawi raporty nie odpowiadające rzeczywistości;
 - dopuści się nieprawidłowości finansowych.

W powyższej sytuacji Jednostka Kontraktująca może zadecydować o pełnym lub częściowym zwrocie kwot wypłaconych w ramach umowy.

Przed rozwiązaniem umowy lub zamiast rozwiązania określonego w niniejszym artykule, Jednostka Kontraktująca może bez uprzedzenia zawiesić dokonywanie płatności, jako środek zapobiegawczy.

Artykuł 12 – Okres realizacji przedsięwzięcia, jego wydłużenie i zawieszenie oraz data zakończenia

- 12(1) Beneficjent musi niezwłocznie powiadomić Jednostkę Kontraktującą o wszelkich okolicznościach, mogących zakłócić lub opóźnić wdrożenie przedsięwzięcia. Beneficjent może zwrócić się z prośbą o wydłużenie okresu realizacji przedsięwzięcia, nie później jednak niż 30 dni przed upływem okresu przewidzianego na realizację przedsięwzięcia. Do prośby musi zostać dołączona dokumentacja umożliwiająca jej rozpatrzenie.
- 12(2) Beneficjent może zawiesić wdrażanie przedsięwzięcia, jeżeli okoliczności (w szczególności siła wyższa) uniemożliwiają lub zagrażają jego dalszej realizacji. Beneficjent powinien niezwłocznie powiadomić o tym Jednostkę Kontraktującą oraz przedstawić wszelkie niezbędne szczegóły dotyczące takiej sytuacji. Jednostka Kontraktująca może rozwiązać umowę na podstawie art. 11(2). Jeżeli umowa nie zostanie rozwiązana, wówczas Beneficjent może wznowić realizację przedsięwzięcia przy sprzyjających okolicznościach i po zawiadomieniu o tym fakcie Jednostki Kontraktującej. Czas trwania przedsięwzięcia powinien zostać wydłużony o okres, na jaki zawieszono jego realizację, bez uszczerbku dla zmian wprowadzonych do umowy, niezbędnych do dostosowania przedsięwzięcia do nowych okoliczności.

12(3) Umowa wygasa 24 miesiące po zakończeniu okresu realizacji przedsięwzięcia, zgodnie z postanowieniami art. 2 Warunków Szczególnych.

Jednostka Kontraktująca poinformuje Beneficjenta o wszelkich przesunięciach daty zakończenia.

Artykuł 13 – Prawo właściwe i właściwość sądów

13(1) Niniejsza umowa podlega prawu właściwemu dla kraju Jednostki Kontraktującej.

13(2) W przypadku sporu pomiędzy Jednostką Kontraktującą a Beneficjentem, wynikającego z wykonania umowy i nie rozstrzygniętego polubownie, strony jednomyslnie mogą zwrócić się z prośbą o polubowne rozstrzygnięcie sprawy do Komisji Europejskiej. Jeżeli w ciągu 120 dni od rozpoczęcia działań mających na celu polubowne rozstrzygnięcie, nie dojdzie do porozumienia między stronami, wówczas każda ze stron może wnieść sprawę do sądu właściwego dla kraju Jednostki Kontraktującej.

USTALENIA FINANSOWE

Artykuł 14 – Koszty podlegające finansowaniu

14(1) Aby koszty mogły podlegać finansowaniu, muszą one:

- być niezbędne dla wykonania przedsięwzięcia objętego umową i pozostawać w zgodzie z zasadami prawidłowego zarządzania finansowego, a zwłaszcza wskaźników wartości za cenę oraz efektywności kosztowej;
- być poniesione w okresie trwania przedsięwzięcia, określona w art. 2 Warunków Szczególnych;
- zostać rzeczywiście poniesione, zaksięgowane u Beneficjenta lub jego partnera, muszą być rozpoznawalne i weryfikowalne oraz wsparte oryginalną dokumentacją.

14(2) Następujące koszty bezpośrednio podlegają finansowaniu:

- koszty personelu przypisanego do realizacji przedsięwzięcia, odpowiadające rzeczywistemu wynagrodzeniu wraz z ubezpieczeniem społecznym, oraz innym kosztom wchodzącym w skład wynagrodzenia; wynagrodzenia i koszty nie mogą być wyższe od zazwyczaj ponoszonych przez Beneficjenta, a ich stawki nie mogą przekroczyć powszechnie akceptowanych na danym rynku;
- koszty delegacji i diet personelu uczestniczącego w przedsięwzięciu, pod warunkiem, że odpowiadają stawkom przyjętym na danym rynku i nie przekraczają wartości akceptowanych przez Jednostkę Kontraktującą (dotyczy również opłat za podróże lotnicze w klasie ekonomicznej);
- koszty zakupu sprzętu (nowego lub używanego) i usług (transport, wynajem itd.), o ile odpowiadają one normalnym cenom rynkowym;
- koszty materiałów konsumpcyjnych i innych materiałów;
- wydatki związane z podwykonawstwem i wydatki ponoszone przez partnerów Beneficjenta;

- koszty wynikające bezpośrednio z wymogów umowy (rozpowszechniania informacji, szczegółowej oceny przedsięwzięcia, audytu, tłumaczeń, druku, ubezpieczeń, szkoleń osób zaangażowanych w realizację przedsięwzięcia, itp.), w tym, odpowiednio, koszty usług finansowych (zwłaszcza koszt przelewów i gwarancji finansowych);
 - podatki, z zastrzeżeniem art. 14(4);
 - rezerwa nie przekraczająca 5% kosztów bezpośrednich podlegających finansowaniu, przeznaczona do wykorzystania jedynie po wcześniejszym pisemnym (listownie) upoważnieniu Jednostki Kontraktującej;
- 14(3) Określony procent kosztów stałych Beneficjenta, uznanych za poniesione w związku z przedsięwzięciem, nie przekraczających 7% wszystkich kosztów bezpośrednich podlegających finansowaniu, będzie podlegało finansowaniu jako koszty pośrednie.
- Koszty pośrednie będą podlegały finansowaniu o ile nie będą obejmowały kosztów przypisanych do innego tytułu w ramach budżetu umowy.
- Koszty pośrednie nie będą podlegały finansowaniu w przypadkach, w których umowa dotyczy finansowania przedsięwzięcia wykonywanego przez jednostkę, która otrzymuje dotacje na koszty operacyjne ze strony Komisji Europejskiej.
- 14(4) Następujące koszty nie będą podlegały finansowaniu:
- zabezpieczenia możliwych przyszłych strat lub długów;
 - zaległe odsetki;
 - zakup gruntów lub budynków, za wyjątkiem koniecznych dla realizacji przedsięwzięcia, których prawo własności musi zostać przekazane końcowym odbiorcom w momencie zakończenia przedsięwzięcia;
 - straty wynikające z ryzyka kursowego;
 - podatek VAT, o zwrot którego może się ubiegać Beneficjent.
- 14(5) Wkład w naturze, wniesiony przez Beneficjenta i osobno wymieniony w Załączniku III, nie będzie uznany za koszty podlegające finansowaniu ze środków Wspólnoty.
- Beneficjent musi jednak wnieść taki wkład zgodnie z zakresem niniejszej umowy.

Artykuł 15 – Płatność i odsetki za nieterminową płatność

- 15(1) Procedura dokonywania płatności jest opisana w art. 4 Warunków Szczególnych i może być realizowana zgodnie z jedną z poniższych opcji:

Opcja 1: Przedsięwzięcia trwające nie dłużej niż 12 miesięcy lub o kwocie finansowania przez Jednostkę Kontraktującą nie przekraczającej 100.000 euro.

Jednostka Kontraktująca wypłaci dotacje Beneficjentowi w następujący sposób:

- zaliczka w wysokości 80% kwoty określonej w art. 3(2) Warunków Szczególnych w ciągu 60 dni od otrzymania przez Jednostkę Kontraktującą umowy podpisanej przez obie strony i, gdy jest to konieczne, gwarancji finansowej określonej w art. 15(4);
- pozostała kwota w ciągu 60 dni od otrzymania przez Jednostkę Kontraktującą prośby o płatność, łącznie z raportem końcowym, o którym mowa w art. 15(2).

Opcja 2: Przedsięwzięcia trwające ponad 12 miesięcy lub o kwocie finansowania przez Jednostkę Kontraktującą równej lub przekraczającej 100.000 euro.

Jednostka Kontraktująca przekazuje dotacje Beneficjentowi w następujący sposób:

- zaliczka w wysokości 80% finansowanej przez Wspólnotę części budżetu, przewidzianego dla pierwszych 12 miesięcy przedsięwzięcia, w ciągu 60 dni od otrzymania od Jednostki Kontraktującej umowy podpisanej przez obie strony i, gdy jest to konieczne, gwarancji finansowej określonej w art. 15(4);
- okresowe roczne płatności kwoty wskazanej w art. 4 Warunków Szczególnych, w ciągu 60 dni od otrzymania przez Jednostkę Kontraktującą prośby o płatność, łącznie z raportem okresowym, o którym mowa w art. 15(2).
- pozostała kwota w ciągu 60 dni od otrzymania przez Jednostkę Kontraktującą prośby o płatność, łącznie z raportem końcowym, o którym mowa w art. 15(2).

Okresowe płatności mogą być dokonywane pod warunkiem, że faktycznie poniesione wydatki wynoszą przynajmniej 70% kwoty poprzedniej płatności, zgodnie z odpowiednim raportem okresowym. Kwota zaliczki i okresowych płatności nie może przekroczyć 90% kwoty określonej w art. 3(2) Warunków Szczególnych.

Opcja 3: Wszystkie przedsięwzięcia

Beneficjent otrzyma dotacje od Jednostki Kontraktującej jednorazowo, w okresie 60 dni od zarejestrowania przez Jednostkę Kontraktującą wniosku o końcową płatność przekazanego wraz z raportem końcowym, o którym mowa w art. 15(2).

Raporty muszą być przedstawiane zgodnie z zapisami art. 2.

- 15(2) Określony w art. 15(1) 60-dniowy termin na dokonanie płatności wygasa w dniu obciążenia rachunku Jednostki Kontraktującej. Z zastrzeżeniem art. 11(3) Jednostka Kontraktująca może wstrzymać obliczanie terminu poprzez powiadomienie Beneficjenta, że wniosek o płatność jest niemożliwy do zaakceptowania z powodu niewymagalności kwoty lub w przypadku, kiedy odpowiedni raport nie może być zatwierdzony a Jednostka Kontraktująca uważa, iż niezbędne jest przeprowadzenie dalszego sprawdzenia. W takich przypadkach Jednostka Kontraktująca może wystąpić o wyjaśnienia, zmiany lub dodatkowe informacje, które muszą być przygotowane w terminie 30 dni od tego wystąpienia. Obliczanie terminu zostanie przywrócone w dniu zarejestrowania poprawnie sformułowanego wniosku o płatność.
- 15(3) W momencie wygasnięcia terminu, o którym mowa powyżej Beneficjent (za wyjątkiem przypadków, kiedy Beneficjentem jest ministerstwo lub organizacja publiczna w kraju członkowskim Wspólnot Europejskich) może w okresie dwóch miesięcy od opóźnionej płatności zadecydować o odsetkach za zwłokę:
- według stopy redyskonta banku centralnego kraju, którego waluta jest używana do dokonywania płatności przez Jednostkę Kontraktującą;
 - według stopy redyskonta Europejskiego Banku Centralnego używanej do głównych transakcji refundowanych, kiedy waluta płatności jest euro;

pierwszego dnia miesiąca w którym upłynął termin na dokonanie płatności, podwyższonej o 1,5 punktu procentowego. Oprocentowanie za zwłokę będzie dotyczyło okresu pomiędzy dniem w którym upłynął termin na dokonanie płatności a dniem, w którym został obciążony rachunek Jednostki Kontraktującej. Odsetki te nie będą traktowane jako przychód w rozumieniu art. 17(3).

- 15(4) Zaliczki w wysokości przekraczającej kwotę 1 miliona euro muszą być w pełni zabezpieczone przez gwarancje finansowa ważna do momentu zwolnienia przez Jednostkę Kontraktującą, po dokonaniu końcowej płatności. Warunek ten nie dotyczy przypadków, kiedy Beneficjentem jest ministerstwo lub organizacja publiczna w kraju członkowskim Wspólnot Europejskich.
- 15(5) Gwarancja bankowa powinna być zgodna z następującym wzorem <...>
- 15(6) Należne płatności będą dokonywane przez Jednostkę Kontraktującą na rachunek bankowy określony w art. 4(3) Warunków Szczególnych. W przypadku, kiedy płatność zaliczki przekracza kwotę 1 miliona euro, rachunek bankowy musi być otwarty specjalnie dla obsługi przedsięwzięcia.
- 15(7) Jednostka Kontraktująca będzie dokonywała płatności w walucie kraju swego pochodzenia lub w euro, zgodnie z zapisami Warunków Szczególnych. W przypadku, w którym płatność jest dokonywana w euro, faktyczne wydatki będą przeliczone na euro według kursu publikowanego przez Europejski Bank Centralny w serii „C” Dziennika Oficjalnego pierwszego dnia roboczego miesiąca, w którym jest dokonany wniosek o płatność. W przypadku walut nie wymienionych w Dzienniku Oficjalnym, przeliczenie będzie dokonane na podstawie kursów opublikowanych w „*Financial Times*” z pierwszego wtorku miesiąca, w którym jest dokonana płatność.
- 15(8) Wszelkie odsetki narosłe od kwoty zaliczki przekazanej beneficjentowi przez Jednostkę Kontraktującą będą stanowiły przychód w rozumieniu art. 17(3). Odsetki te mogą być użyte na pokrycie uprawnionych kosztów przedsięwzięcia podlegających finansowaniu.

Artykuł 16 - Rachunki oraz kontrola techniczna i finansowa

- 16(1) Beneficjent musi prowadzić dokładną i systematyczną dokumentację oraz rozliczenia związane z realizacją przedsięwzięcia używając systemu podwójnego księgowania jako systemu dodatkowego lub jako uzupełnienie własnego systemu księgowego. System ten powinien opierać się o procedury zalecane przez profesjonalną praktykę. Oddzielne rachunki muszą być prowadzone dla każdego przedsięwzięcia i muszą wyszczególniać wszystkie wydatki i wpływy. Muszą również zawierać szczegóły dotyczące odsetek narosłych od kwot przekazanych przez Jednostkę Kontraktującą.
- 16(2) Beneficjent musi wyrazić zgodę na przeprowadzenie w ciągu 5 lat od daty zakończenia przedsięwzięcia kontroli dokumentów lub kontroli na miejscu przez Jednostkę Kontraktującą, Komisję Europejską lub Trybunał Obrachunkowy z wykorzystaniem dotacji zgodnie z postanowieniami finansowymi mającymi zastosowanie do środków Jednostki Kontraktującej (lub ogólnie do środków Wspólnot Europejskich lub ACP-EC).

W tym celu Beneficjent musi umożliwić personelowi Jednostki Kontraktującej, Komisji Europejskiej lub Trybunałowi Obrachunkowemu bądź też ich autoryzowanym przedstawicielom pełen dostęp do terenów i pomieszczeń, w których realizowane jest przedsięwzięcie oraz dostęp do systemu komputerowego, a także do wszystkich do-

kumentów i plików komputerowych związanych z finansowym i technicznym zarządzaniem przedsięwzięciem.

Dostęp upoważnionych przedstawicieli Jednostki Kontraktującej, Komisji Europejskiej oraz Trybunału Obrachunkowego będzie ściśle poufne wobec osób trzecich, z uwzględnieniem zobowiązań wynikających z przepisów prawa, które to regulują. Dokumenty powinny być łatwo dostępne i wypełnione w sposób umożliwiający łatwą ich weryfikację. Beneficjent jest zobowiązany do informowania Jednostki Kontraktującej o dokładnej lokalizacji w której się znajduje;

16(3) Dokumenty określone art. 16(2) zawierają:

A) Prace budowlane, dostawy i usługi

- oferty od dostawcy;
- umowy bądź formy zamówień;
- faktury i dowody płatności lub rozliczone faktury, jeśli dostawy pochodzą z zapasów Beneficjenta, faktury powinny odzwierciedlać cenę zapłaconą w momencie zakupu, musi być załączona kopia rachunku;
- w przypadku paliwa i oleju. Beneficjent powinien zachować zestawienie przejechanych kilometrów, przeciętne zużycie paliwa na pojazd, koszty paliwa oraz utrzymania samochodu.

B) Koszty personelu

- oświadczenie dotyczące wydatków na lokalnie zatrudniony personel na podstawie umów na czas określony, ze szczegółami dotyczącymi wynagrodzenia płatnego w gotówce bądź naturze właściwie potwierdzone przez osoby zaangażowane lokalnie, z podziałem na wynagrodzenia brutto, składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie i place netto;
- oświadczenie dotyczące wydatków na personel spoza Unii Europejskiej i/lub z Unii Europejskiej (kiedy realizacja ma miejsce w Europie) za każdy miesiąc pracy, wydatki mają być oszacowane na podstawie ceny jednostkowej za potwierdzony przepracowany czas i mają być rozdzielone na wynagrodzenie brutto, ubezpieczenie społeczne, place netto.

16(4) Gdy wysokość dotacji wynosi 100.000 euro lub więcej, audyt końcowy będzie rozpoczęty w momencie zakończenia przedsięwzięcia. W przypadku wykonywania przedsięwzięcia przekraczającego 18-miesiący, audyt roczny będzie dokonany dla każdego 12 miesięcznego okresu od daty rozpoczęcia przedsięwzięcia.

Raport z każdego audytu musi zawierać:

- Analizę i kontrole natury, legalności i regularności wydatków;
- Sprawdzanie wykorzystania zaliczek;
- Audyt rachunków osób trzecich
- Rozliczenie wydatków z rachunków, o których mowa w art. 16(1) oraz budżetu przedsięwzięcia;
- Audyt wpływów przedsięwzięcia (w tym zaliczki z Komisji, odsetki od zaliczek, współfinansowanie i inne wpływy generowane w czasie realizacji przedsięwzięcia);

- Dokładna informacja o miejscu przechowywania oryginalnej dokumentacji potrzebnej w przypadku kontroli prowadzonej przez Komisję Europejską i Trybunał Obrachunkowy.

Audyt będzie ponadto wykonywał fizyczną kontrolę (potwierdzającą istnienie) pewnych działań. Na prośbę Beneficjenta i zanim audyt będzie miał miejsce Jednostka Kontraktująca określi działania podejmowane w czasie audytu.

Z zastrzeżeniem postanowień art. 11(3) audyt nie może zakłócać realizacji przedsięwzięcia. Audyt musi być przeprowadzony zgodnie z międzynarodowymi standardami w tej dziedzinie.

- 16(5) Beneficjent może wypełnić zobowiązanie wynikające z art. 16(4) poprzez dostarczenie raportu z audytu przedsięwzięcia lub własnego rocznego audytu przeprowadzonego przez niezależnego audytora zgodnie z art. 7 Warunków Szczególnych.
- 16(6) Jeśli Beneficjent nie wypełnia podstawowych zobowiązań określonych w tym artykule, Jednostka Kontraktująca może rozwiązać umowę zgodnie z art. 11(3). Ponadto Beneficjent może zostać wykluczony z dalszego finansowania przez Wspólnotę przez okres wyznaczony za zgodą Komisji Europejskiej przez Jednostkę Kontraktującą.

Artykuł 17 - Ostateczna suma finansowania Wspólnotowego

- 17(1) Całkowita suma wypłacana przez Jednostkę Kontraktującą Beneficjentowi nie może przekraczać maksymalnej kwoty dotacji określonej w art. 3(2) Warunków Szczególnych, nawet jeśli całkowite rzeczywiste wydatki przekraczają budżet zawarty w Załączniku I.
- 17(2) Jeśli na zakończenie przedsięwzięcia koszty uprawnione do sfinansowania są mniejsze niż szacunkowe koszty całkowite określone w art. 3(1) Warunków Szczególnych, udział Jednostki Kontraktującej powinien być ograniczony do kwoty stanowiącej iloczyn rzeczywistych wydatków oraz proporcji określonej w art. 3(2) Warunków Szczególnych.
- 17(3) Beneficjent akceptuje fakt, iż dotacja pod żadnym pozorem nie może przynosić dochodu oraz, że musi być ograniczona do zrównowazenia przychodów i wydatków przedsięwzięcia.

Artykuł 18 - Zwrot dotacji

- 18(1) W przypadkach określonych w art. 11(1) (z wyjątkiem bezprawnego zakończenia), 11(2) i 17 Beneficjent zobowiązuje się zwrócić Jednostce Kontraktującej w ciągu 60 dni od otrzymania wezwania do zwrotu kwoty przekraczającej należną końcową sumę.
- 18(2) W przypadku określonego w art. 11(1) bezprawnego zakończenia umowy przez Beneficjenta oraz w przypadkach określonych w art. 11(3), Jednostka Kontraktująca może zażądać pełnego lub częściowego zwrotu kwot wypłaconych Beneficjentowi. Jednostka Kontraktująca określi sposób i termin na dokonanie pełnego lub częściowego zwrotu.
- 18(3) Jeśli Beneficjent nie dokona zwrotu kwoty w terminie ustalonym przez Jednostkę Kontraktującą, Jednostka Kontraktująca może (z wyjątkiem sytuacji, w której Beneficjentem jest ministerstwo lub organizacja publiczna w kraju członkowskim Wspólnot Europejskich) podwyższyć sumę o dodatkowe odsetki zgodnie z:

- wskaźnikiem stosowanym przez Bank Centralny kraju Jednostki Kontraktującej, jeżeli płatności dokonano w walucie kraju;
 - wskaźnikiem Europejskiego Banku Centralnego gdzie dofinansowanie przedsięwzięcia i płatności zostały udzielone w walucie euro w pierwszym dniu miesiąca w którym ostateczny termin spłaty wygasa, podwyższone o 1,5 punktu procentowego. Późniejsze płatności powinny być dokonywane do czasu pomiędzy datą płatności wyznaczoną przez Jednostkę Kontraktującą (łącznie) i datą w której wpłata jest dokonana aktualnie (wylacznie).
- 18(4) Opłaty bankowe poniesione przy zwrocie kwot Jednostce Kontraktującej powinny być w całości pokryte przez Beneficjenta.
- 18(5) Kwoty podlegające zwrotowi Jednostce Kontraktującej mogą być rozliczone z dowolnych środków należnych Beneficjentowi. Jednak nie może naruszać prawa stron do porozumienia się co do spłaty płatności w ratach.